

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ
КОМУНІКАЦІЙ

Кафедра журналістики та філології

Кашка Світлана Олександрівна

**РАДІОПРОГРАМИ НА ЕКОЛОГІЧНУ ТЕМАТИКУ:
ДОБІРКА ЖУРНАЛІСТСЬКИХ МАТЕРІАЛІВ
(RADIO PROGRAMS ON ENVIRONMENTAL TOPICS:
SELECTION OF JOURNALISTIC MATERIALS)**

Кваліфікаційна робота
рівня «бакалавр»
спеціальності 6.030301 «Журналістика»
Науковий керівник
Калантаєвська Г. П. ,
доцент кафедри журналістики та філології,
кандидат філологічних наук

Суми 2021

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ВСТУП.....	3
1. Теоретичні засади	
1.1 Радіо як засіб масової комунікації.....	6
1.2 Різновиди радіомовлення.....	9
1.3 Функції радіомовлення.....	17
1.4 Український радіопростір.....	23
1.5 Радіо «ТімFM».....	25
2. Специфікація інформаційного продукту	
2.1 Обґрунтування необхідності теми екології на хвилях радіомовлення.....	27
2.2 Етапи підготовки інформаційного продукту.....	29
3. Список використаних джерел.....	32
II.ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ.....	34
ВИСНОВКИ.....	38

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ВСТУП

Масова комунікація — це процес поширення інформації за допомогою технічних засобів (преса, радіо, телебачення та ін). Засоби масової комунікації (ЗМК) — це спеціальні канали і передавачі, завдяки яким відбувається поширення інформаційних повідомлень на великі території.

Масова комунікація виражає сучасну символічну культуру, певним чином її класифікує, повідомляючи їй особливі принципи та зразки взаємодії значень та знаків, цінностей та символів, припускаючи існування досить різних за складом текстів, які знаходяться між собою в досить заплутаних відносинах паралельного існування.

Мас-медіа стала невід'ємною частиною сучасного людського існування, зайнявши значне місце в структурі культури та призвела до розвитку суспільства, який відбувається і сьогодні [11,с.64].

Існує багато різних методів, каналів та засобів які впливають на духовну свідомість людей різних суспільних систем. Для цього створюються відповідні організації, центри та служби. Спеціальні канали доносять ціннісні установки до широкого кола реципієнтів, вибір яких залежить від мети та суті суспільного виховання.

Найбільш швидким та дієвим каналом формування громадської думки є система засобів масової інформації — телебачення, радіо, преса та нові види аудіовізуальних комунікацій тощо.

ЗМК формують людину нашого часу. У той же час вони поділяють людей, витісняють традиційні безпосередні контакти, замінюючи їх телебаченням і комп'ютерами. Поширення суперечливих суджень затруднює адекватну позицію, породжує байдужність і апатію, провокує некритичність, формує виникнення соціальної дезорієнтації. Сприйняття формується вже більш екранною культурою, а не книжковою, як раніше. Висновком цього є зниження концентрації уваги людини [7, с.257].

Актуальність цієї теми полягає у тому, що радіо являється важливим фундаментом комунікації в сучасному суспільстві. Визначивши місце радіопрограми як однієї із складових засобів масової комунікації можна скласти такий ланцюжок: цільова аудиторія – мета – вид впливу – спосіб виконання – засіб масової комунікації ЗМК – час впливу на реципієнта.

Мета роботи — створити інформаційний продукт на екологічну тему.

Реалізація мети передбачає виконання таких завдань:

- 1) окреслити роль та значення впливу радіо на різні соціальні групи;
- 2) визначити основні можливості впливу радіопередач про екологію на споживачів інформації, розглянувши на конкретному прикладі радіостанції «ТімFM»;

3) створити власний продукт.

Практична значущість: інформаційний доробок може бути використаний під час опрацювання студентами дисциплін «Основи журналістської майстерності».

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ

1.1 Радіо як засіб масової комунікації.

У сьогоднішньому сучасному інформаційному суспільстві з'явилися засоби формування спеціальних впливів, які реалізуються за допомогою засобів масової інформації. Люди, що живуть в штучному інформаційному полі, одержують кожен день нову інформацію з усіх точок земної кулі, але тільки ту, яка надається їй пресою, радіопередачами та з екранів телевізорів. Знаходячись у світі відірваних від реальності символів, людина може йти навіть проти своїх власних інтересів. Реальність при цьому відходить на задній план і відіграє підлеглу роль. У такому разі людина не є вільною[1,с.63].

ЗМК формують людину нашого часу. У той же час вони поділяють людей, витісняють традиційні безпосередні контакти, замінюючи їх телебаченням і комп'ютерами. Поширення суперечливих суджень затруднює адекватну позицію, породжує байдужність і апатію, провокує некритичність, формує виникнення соціальної дезорієнтації. Сприйняття формується вже більш екранною культурою, а не книжковою, як раніше. Висновком цього є зниження концентрації уваги людини.

Людей формують емоційними, імпульсивними, мінливими, здатними лише до відносно короткострокових програм дії. Вони часто віддають перевагу ілюзіям перед дійсністю. Такі люди спрощені,

усереднені, мають підвищену навіюваність – стають тим бажаним об'єктом, свідомість яких виявляється наскрізь, але наполегливо впроваджуваними в них твердженнями. Ці формули впливу, нескінченно транслюючись засобами інформації, утворюють визначену мережу з керуючих думок, установлень, обмежень, що регламентує і визначає реакції людини, її оцінки і, у кінцевому рахунку, поведінку[3,с.26].

На сьогоднішній день популярністю серед населення користується і радіо. Загальновідомо, що радіо – це спосіб передачі інформації на відстань за допомогою радіохвиль. Радіомовлення – це засіб масової інформації, що через радіоканали передає необмеженій кількості слухачів мовленнєві, музичні, драматичні та інші передачі з метою інформативно-емотивного впливу. Передісторією появи радіо були фундаментальні дослідження М. Фарадея, Дж. Максвелла та Г. Герца.

Існує багато радіопередач , що вміщують пізнавальну інформацію, розкривають моделі моральної поведінки. Така інформація має велике виховне значення для формування особистості молодшої людини. Наукові обґрунтовані знання про різні сфери життя сприяють розвитку світогляду, задоволенню пізнавальних потреб і разом з тим відволікають увагу від інформації, що приваблива тільки за формою, але не має пізнавального значення[14,с.35].

Радіо функціонує у певному соціальному середовищі, де вирішальними є виробничі відносини. Вони впливають не лише на

людину, але й на всі складові частини феномена, яким є масово-інформаційний потік.

Інформаційні джерела формують громадську думку через свої безпосередні аудиторії, то варто зауважити, що абсолютна більшість з них входить одночасно до складу аудиторії кількох засобів чи джерел масової інформації. Тобто якоїсь ізольованої аудиторії, яка була б причетна лише до одного засобу, не існує.

Соціальний зміст радіомовлення й інших засобів масової інформації не тільки прямо формує громадську думку, але й справляє великий вплив як на інші компоненти потоку, так і на соціальну дійсність. Уся система ЗМІ - це засіб здійснення єдиного процесу поширення ідей, вчень, теорій, суспільне значущої інформації, виховання соціальних почуттів, звичок.

Рівень довіри населення України до засобів масової інформації лідирує телебачення – йому довіряють 64% респондентів. На другому місці – радіомовлення – 61%; пресі довіряють – 56%[1,с.102].

Отже, радіо в нашому житті відіграє не менш важливу роль на розвиток людини. Радіомовлення в загальній системі ЗМІ – не тільки інформатор, але й справжній суб'єкт соціальної сфери. Виконувати основні завдання радіо допомагають його унікальні риси: оперативність, доступність, акустичність, універсальність, всеосяжність, психологічний вплив на аудиторію тощо.

1.2 Різновиди радіомовлення.

Радіомовлення — це складне, багатогранне, поліфункціональне виробництво. Специфічний його характер полягає в тому, що воно є своєрідним виробником національно-духовних цінностей у досить-таки великих обсягах щодоби. Таке виробництво також має свою внутрішню структуру, свої способи розподілу праці: численний загін радіожурналістів — кореспондентів, репортерів, оглядачів, коментаторів, редакторів, а також операторів, режисерів, дикторів, акторів та інших співпрацівників, які забезпечують безперервну дію ефірного часу. Від технологічної структури радіовиробництва також до певної міри залежить запропонований поділ українського радіомовлення на види.

Питання дослідження типологічних характеристик аудіального мовлення доволі часто є предметом дискусійного обговорення, порушується на спеціалізованих конференціях, у межах тематичних журналістських семінарів та інших наукових заходів, оскільки радіомовлення постійно еволюціонує та вдосконалюється [16,с.56].

Радіомовлення і практична сфера журналістської діяльності, розвивалася впродовж десятиліть у соціальному, технологічному і програмно-творчому аспектах, що забезпечило утворення певних норм та ознак, типів радіостанцій та їхні класифікаційні видозміни. Відсутність таких типологій унеможлиблює конкретизацію діяльності радіостанцій, заважає визначенню і постановці їхніх мети та завдань, стає на заваді виміру показників ефективності роботи. Типологічна

характеристика певного ЗМІ передбачає аналіз основних критеріїв, що характерні саме для нього.

За сферами діяльності всі програми радіоорганізацій України можна поділити на: суспільно-політичні; художньо-мистецькі; рекламні. До першої сфери належать інформаційні, політико-ідеологічні, історично-культурологічні, соціально-економічні, освітньо-пізнавальні, релігійні, передачі для дітей та юнацтва. Друга сфера охоплює літературно-драматичні та музично-розважальні передачі. Третя — рекламні передачі[7,с.157].

Радіомовлення можна поділити на передачі:

1. інформаційні;
2. політико-ідеологічні;
3. історико-культурні;
4. соціально-економічні;
5. освітньо-пізнавальні;
6. релігійні;
7. літературно-драматичні;
8. передачі для дітей та юнацтва;
9. передачі для молоді.

1. Радіожурналісти в інформаційних випусках оперативно розповідають про факти, події, що відбуваються в Україні та світі. Вони охоплюють політику, економіку, науку, літературу, мистецтво,

музику, спорт, техніку, релігію, право, міжнародні відносини, побут, відпочинок, мораль тощо.

В інформаційних випусках і програмах звучать оперативні повідомлення про діяльність Президента України, Верховної Ради та Кабінету Міністрів України, міністерств і відомств, політичних партій і громадських організацій, а також економічні, культурні, зарубіжні новини, спортивна інформація, повідомлення Держгідрометцентру України.

Підготовка інформаційних випусків та програм — це складний творчий процес, в основі якого лежить відбір і верстка, тобто упорядкування, поєднання окремих найактуальніших журналістських творів у відведеному часовому відрізку для інформаційної передачі та їх оцінка. Щоби слухач довідався не лише про перебіг подій, але й почув оцінки з приводу подій[7,с.165].

Насамперед, потрібно враховувати політичну важливість події, про яку розповідається в інформації. Якщо можна сказати, що перша фраза інформаційного радіоповідомлення визначає успіх його сприймання, то перша інформація у випуску також значно впливає на "долю" його сприймання. Повідомлення, що відкриває випуск, повинно бути найважливішим, полі- Різновиди радіомовлення 169 тично значущим для радіослухачів. Другою ставлять також важливу інформацію, але яка за своїм значенням і актуальністю поступається першій. Третя інформація за важливістю поступається першим двом. Але це не означає, що вона повинна бути менше цікавою, потрібною. Матеріали в інформаційному випуску потрібно верстати за

політичною важливістю, враховуючи необхідність "полегшення" інформації з наближенням випуску до кінця. Закінчується передача інформацією про погоду, хоча повідомлення про погоду часто подають і на початку інформаційного випуску.

2. Радіомовлення, як і інші засоби масової інформації, відіграє у політико-ідеологічному житті суспільства подвійну роль: воно і відтворює політику та ідеологію (репродукує), і творить (продукує). За тим, яку ідеологію, який комплекс ціннісних орієнтацій, яку систему ідейно-світоглядних, духовних і моральних цінностей пропагує, які акценти в контексті суспільно-політичної ситуації розставляє радіо, також з'ясовується характер і потенціал державницьких сил у суспільстві, уточнюються оцінки політико-ідеологічного процесу його учасників. Україна тепер вирішує велику і важливу проблему відновлення, відтворення і розвитку національної цивілізаційної ідентичності, філософії національно-державного усамостійнення в орієнтації на цінності загальнолюдського звучання.

Для України є актуальним збереження своєї самобутності, національної ідентичності, духовного і культурного відродження народу. Інакше ціна духовної інфляції дорого коштуватиме нам і нашим нащадкам. Зумовлено це не тільки подоланням комуністичної тоталітарної спадщини, а й тим, що наше суспільство нерідко стає об'єктом експансивного духовного, ідеологічного, культурного, інформаційного впливу. Тому дуже важливо пропагувати уніфіковану освітянську, гуманітарну політику, економічну інтеграцію регіонів,

функціонування української мови в кожній клітині державного організму, що сприятиме національному самоототожненню українців, порозумінню між українськими громадянами різних національностей і досягненню мети — побудови Української держави[7,с.170].

3. Український народ ще нині пожинає плоди багатовікового примусового відторгнення від власної мови, культури, історії, від їх морально-етичних норм і традицій, від загальнонаціональних базових цінностей.

В історико-культурологічних передачах наголошується, що подолання національно-духовної кризи є одним із головних чинників виходу з політичної та економічної кризи, стабілізації промислового та сільськогосподарського виробництва. Добре, що більшість авторів і учасників цих радіопередач намагається розглядати українську історію, культуру, духовність через призму органічних зв'язків із процесами в зарубіжжі. Тоді стає очевидним, що Русь-Україна була однією з наймогутніших, найосвіченіших країн Європи[7,с.171].

4. Соціально-економічні процеси в Україні висвітлюють Національна радіокомпанія, обласні державні та приватні радіоорганізації. Основною темою передач є реформи в економіці України, соціально-побутові аспекти життя людей. Радіожурналісти, учасники передач роздумують над проблемами поглиблення ринкової економіки, організації управління виробництвом на державних, акціонованих приватних підприємствах, фірмах. Звертають увагу на

психологію людей, які в процесі роздержавлення і приватизації стають власниками. Мова йде про соціальний захист населення, приватизацію квартир, використання майнових сертифікатів, отримання дивідендів тощо.

Заслуговує на увагу практика послідовного і цілеспрямованого висвітлення економічної тематики в програмах Національної радіокомпанії України. У них звучать репортажі з місця подій, короткі інтерв'ю громадян різних професій, їхні листи з конкретних проблем: чи йдеться, наприклад, про промислову та соціальну політику, чи про розвиток і функціонування банківської системи, залучення іноземних інвестицій у різні галузі виробництва, про напрями діяльності уряду чи позитивний досвід роботи підприємств, сільськогосподарських колективів у нових умовах. Листи супроводжують аналітичні коментарі керівників Кабміну, міністерств і відомств, радників Президента України з економічних питань, глав держадміністрацій усіх рангів, провідних економістів про реальний стан економічних перетворень у країні, перспективність цих реформ і те, що заважає нашому поступу. [7,с.175].

5. Тематична спрямованість освітньо-пізнавальних передач впливає із сутності складних проблем державного будівництва, потреб радіослухачів: у всебічній інформації про Україну на тлі світової цивілізації, її минуле та Різновиди радіомовлення 177 сучасне, мову, природу, екологію, створення і функціонування державно-національної системи освіти, яка, крім формування

глибоких знань, повинна національно виховувати, згуртовувати, об'єднувати людей довкола національної ідеї; а також у прикладній інформації з усіх сфер життєдіяльності українського суспільства в контексті розвитку інших країн[7,с.176].

6. Неминуха загибель комуністичного тоталітарного режиму під тиском народного гніву, проголошення Української незалежної держави створили природні передумови для вільного релігійного волевиявлення. Здебільшого молоде покоління тепер не переслідує віру в Бога, відвідування храмів, дотримання релігійних свят, традицій, звичаїв. Свідченням нинішньої свободи віросповідання є також те, що в Україні є значна кількість релігійних газет, теле і радіопередач.

На жаль, духовний процес пошуку і пізнання істини не позбавлений міжконфесійного непорозуміння, навіть протистояння, що також негативно впливає на консолідацію української нації та будівництво незалежної держави. Християнські радіопрограми намагаються допомогти віруючим самовдосконалюватися на засадах Божих Заповідей, пізнавати одне одного, єднатися, творити добро[7,с.182].

7.Літературно-драматичні передачі виконують одну з найважливіших функцій у процесі з'єднання розірваних зв'язків нашої історії і культури, традицій і звичаїв, відродження і прищеплення любові, пошани до рідної мови, особистісного самоствердження, що

сприяє формуванню національної самосвідомості, — основи національної єдності, соборності, державності.

Завдяки радіо жителі найвіддаленіших районів України мають змогу ознайомлюватися з високими зразками національної та світової літератури, зустрічатися, перебуваючи у себе вдома, з прозаїками і поетами, акторами і режисерами, критиками і мистецтвознавцями. Так радіо прилучає мільйони людей до світу прекрасного, допомагає збагнути глибини художньої творчості, сприяє вихованню естетичних смаків. Використовуючи різні форми і жанри, редакції будують свої програми диференційовано, адресуючи їх певним категоріям слухачів з урахуванням їх духовних потреб, рівня підготовки[7,с.186].

8. Зрозуміло, що радіомовлення для дітей та юнацтва не існує відособлено, ізольовано від передач для дорослих. Усі передачі створюють єдину систему радіоінформування та впливу на слухачів. Але дитячі й юнацькі радіопрограми, насамперед, характеризуються педагогічною спрямованістю, їх головна мета — ввести дівчаток і хлопчиків у світ прекрасного, розвивати у них пізнавальні інтереси, природні здібності, естетичні смаки, сприяти національно-духовному розвитку, утвердженню патріотичних почуттів.

Радіомовлення для дітей середнього та старшого віку тісно пов'язане з програмами шкільного навчання і виховання. Воно допомагає розширювати і поглиблювати знання, які діти отримують у школі, розвиває їх допитливість, цікавість до історії, культури українського народу, його звичаїв, традицій. Для цього часто

використовують радіогру, яка відкриває дійсність в образах і діях. У радіогрі, як і в праці, завжди є робоче зусилля, зусилля думки, почуття відповідальності, радість творчості. Учасники радіогри відтворюють різні аспекти життя, побуту і праці, наслідують дорослих, що сприяє цілеспрямованому формуванню особистості школяра. У такий спосіб радіопередачі не тільки вчать юних слухачів розуміти прекрасне, знати свій край, рідну Україну і пишатися нею. Вони виховують потребу в моральних вчинках, у праці заради розвитку своєї Батьківщини, розвивають творчі здібності, сприяють набуттю практичних навичок і вмінь[7,с.197].

9. Українська молодь щоденно перебуває під впливом величезного моря інформації. На її розум і серця здійснюють вплив телебачення і радіо, кіно і книги, газети і журнали, сучасні персональні, домашні продуценти відео й аудіо інформації, різні форми особистого спілкування. У цьому бурхливому морі інформації діють сили не тільки зі знаком плюс, але й з великим знаком мінус[7,с.205].

1.3 Функції радіомовлення.

Динаміка функцій радіомовлення тісно пов'язана з розвитком суспільства, тобто функції мають історичний характер. Функції реалізуються внаслідок всієї діяльності радіоорганізацій, а якщо

ширше, то всіх засобів масової інформації, які впливають на свідомість і поведінку населення.

Існують такі функції радіомовлення:

1. інформативна;
2. вираження і формування громадської думки;
3. пропагандистська;
4. агітаційно-організаторська;
5. просвітницько-педагогічна;
6. виховна;
7. естетична;
8. розважальна;
9. розмовна;
10. інтегруюча.

1, 3 перших днів існування радіо стало могутнім засобом оперативного інформування. Якщо в загальному розумінні інформацією є майже вся продукція радіомовлення, то до суто інформації відносять переважно випуски новин. Радіо не лише інформує, повідомляє новини, а й постачає слухачам певні судження про новини, оцінки, схвалення чи осуд явищ, подій, фактів, вчинків, поведінки окремих осіб, груп людей, партій, суспільних організацій, а також властей, урядових структур тощо. Радіомовлення впливає на формування громадської думки, вироблення певних установок, переконань, які підштовхують людей до певних дій і вчинків[7,с.100].

2. Щоб громадська думка виникла, створилася, сформувався, вона повинна бути виражена. Радіо належить до засобів, які найоперативніше її віддзеркалюють, виражають (опитування, інтерв'ю, бесіди, дискусії в прямому ефірі тощо) і водночас формують. При цьому важливу роль відіграє проінформованість радіослухачів, їх освітній рівень, виробничо-підприємницька діяльність, національно-громадянська позиція, політико-ідеологічна активність,

3. Призначення пропагандистських радіопередач — роз'яснювати животрепетні, гострі, нез'ясовані проблеми політико-ідеологічного, соціально-економічного, національно-духовного життя. Вони повинні містити науково-обґрунтовані, вмотивовані, зрозумілі, дохідливі, переконливі відповіді на запитання, які цікавлять, хвилюють радіослухачів. Пропагандистська функція зумовлена нагальною потребою дохідливо роз'яснювати теоретичні та практичні проблеми будівництва суверенної і незалежної, демократичної, соціальної, правової Української держави, гуманістичну суть національної ідеї, питання відродження, становлення й утвердження національних духовних цінностей, культури, функціонування української мови.

Радіомовлення, всі засоби масової інформації не повинні пропагувати насилля, ворожнечу і ненависть, національний, соціальний і релігійний розбрат, а також гріховні людські інстинкти, хоча б заради комерційних інтересів. Журналісти, які володіють

потужним впливом на аудиторію, несуть моральну відповідальність за виховання людей, особливо молодого покоління і дітей.

4. В умовах становлення незалежної держави агітаційно-організаторська діяльність радіомовлення набуває особливого значення. Мовиться не стільки про безпосередню організацію поведінки людей, їх мобілізацію на вирішення конкретних політичних, господарських, культурних чи інших життєво-практичних проблем. Ідеться про своєрідний агітаційний вплив радіопередач на вироблення соціальної орієнтації людей, формування державницького мислення, національної свідомості, спонукання до ефективних дій. Інформуючи про соціально важливі, цікаві факти, події, явища, розповідаючи про непересічних людей, радіомовлення у такий спосіб спонукає слухачів осмислювати свій спосіб життя, ситуації, в яких вони перебувають, відповідно реагувати, діяти, тобто відбувається самоусвідомлення[7,с.112].

5. У нинішніх умовах просвітницько-педагогічна функція радіомовлення проявляється по-іншому. Насамперед, це пов'язане з високим культурно-освітнім рівнем радіослухачів, розвинутою системою освіти, зі значним комунікативним досвідом. Радіо несе нові, не заангажовані комуністичною ідеологією знання з історії, літератури, мистецтва, науки, відкриваються нові імена українських учених, прозаїків, поетів, художників, композиторів, політичних діячів. Поповнювати свої знання можуть радіослухачі різних

професій, віку, рівня освіти. Кожний може знайти в радіопрограмах щось цікаве і корисне для себе.

6. Щоб досягнути виховного ефекту, потрібний точний розрахунок з боку журналістів — усіх творців радіопередач. Треба знати особливості способу життя, свідомості тих груп слухачів, до яких звернені передачі, а також можливості впливу всього радіомовлення, конкретних його форм і жанрів.

7. Естетичні потреби людей належать не лише до важливих, але й складних духовних вимог. Аналіз радіопередач дає підставу привернути увагу до деяких специфічних чинників їх естетичного впливу. До них належать: єдність змісту і форми радіотвору; структура, побудова матеріалу у програмі, його зв'язок з іншими передачами; значення інформації, яку поширює радіо; емоційна насиченість радіопередачі, її природне звучання. На жаль, не всі радіопередачі відповідають цим психолого-педагогічним вимогам (чинникам), нерідко переважає суха ілюстрація, відверта, нав'язлива повчальність. У майстерно підготовленій радіопередачі завжди міститься певна естетична вартість, що допомагає привернути увагу слухача, заволодіти його увагою, інтересом, принести йому емоційне задоволення, підсилити ефект співпереживання, причетності до події, явища, фактів, про які мовиться в ефірі. Радіо транслює твори мистецтва, що є, як відомо, естетичним відображенням дійсності[7,с.120].

8. Багато людей чекає від радіо, як і від інших ЗМІ, задоволення потреб у розвагах, відпочинку та емоційній розрядці. Вони бажають за допомогою радіо на мить відійти від круговерті буденності. Можливість відпочити, розважитися — одна із привабливих рис радіомовлення, один із популярних мотивів прослуховування передач. Розважальні програми покликані допомогти скинути втому, напруження, підняти настрій, загальний тонус. В ефірі звучать як передачі, спеціально призначені для розваг, так і ті, що разом із розвагами виконують інші функції. До перших належать музичні передачі, естрадні концерти, гумор, конкурси, вікторини. Розважальна функція тут близько підходить до естетичної, але все ж таки не зливається з нею.

9. Роль спілкування між людьми по радіо надзвичайно важлива, оскільки в життєвому досвіді людини все більше місця займає не особистий досвід, а досвід інших, тобто опосередкований, набутий, зокрема, з газет, радіо, телебачення. Спілкування за допомогою радіомовлення порівняно з міжособистісним спілкуванням характеризується певними особливостями. Воно не супроводжується виражальними рухами (мімікою, жестами, пантомімою, позами), що несуть велике смислове й емоційне навантаження. Відсутній при цьому за винятком прямиоефірних передач безпосередній зворотний зв'язок, що постійно коригує і стимулює процес спілкування. Бесіда у "прямому" ефірі — це обмін судженнями, репліками, емоціями, що

характерні для безпосереднього спілкування. У тих, хто спілкується з аудиторією в ефірі (передачі записані на плівку), зрозуміло, відсутні відомості про кожного слухача, немає інформації, в яких умовах відбувається процес прослуховування передачі. Це, безперечно, утруднює спілкування за допомогою радіомовлення. Але воно має і свої переваги[7,с.123.

10. Інтегруюча функція підтримує функціонування суспільства його входження в інформаційний простір.

1.4 Український радіопростір.

Світовий інформаційний вибух спричинив переворот у суспільній свідомості, примусив по-новому мислити, шукати нові підходи у всіх сферах суспільного життя. Саме поняття інформаційного суспільства не має загальноприйнятої точної і всеохопної дефініції. В інформаційному суспільстві новий імпульс і нові якості отримує вся система масової комунікації, а надто та частина соціальної інформації, яка входить до її складу та охоплює світоглядну, духовну, естетичну, публіцистичну, побутову інформацію тощо. Безумовно ж, базовим у розумінні масової комунікації є інформаційний простір, в якому вона реалізується, живе та розвивається.

Отже, коли йдеться про інформаційне поле конкретної держави (а кожна держава його має), то його межі ототожнюються з її кордонами,

охоплюючи національні території, акваторію і повітряний простір. Саме у цих сферах діють засоби інформації, які й інформують, тобто повідомляють, зображають, складають про щось уявлення. Українське радіо та московське про одну і ту ж подію нерідко розповідають по-різному. Ні дивуватися з цього, ні тим більше обурюватися цим не варто: український радіопростор має виражати інтереси української держави, московське ж – російської, а вони, як відомо, не збігаються. А от дивуватися та обурюватися тим, що чужоземний інформатор використовує наш національний інформаційний простір в інтересах своє; держави, варто і потрібно[19,с.34].

Важливо, щоб на українському радіо звучало більше музики національною мовою. Розвиватися заважає російська пісня, якою рясніє радіопростір країни.

У різний час доби репертуар на радіо відтворюються по-різному. Щоб об'єктивніше простежити використання україномовної пісні в етері, потрібно дослідити значно більший відтинок часу. Та коли протягом 100 хвилин результати дослідження є невтішними то, цілком імовірно, що такими вони будуть й протягом доби.

Кожна радіостанція вибирає свій формат музики. В сучасному ефірі репертуар відповідає музичним вподобанням персоналу. Це не є об'єктивною ротацією. Радіостанція повинна задовольняти музичні смаки усієї аудиторії.

1.5 Радіо «ТімFM».

Радіо «ТімFM» (95.7 FM), що користується популярністю серед прилучан. Воно виділяє 40% ефірного часу музиці, 20% інформування (новини), 10% розважальним програмам, 10% пізнавальним та 20% залишається на спілкування.

Радіопередачі, що транслюються в ефірі данного радіо:

- «Разбудітелі» та «Не спиться? Роби голосніше!». Ранковий заряд енергії слухачі ТІМ FM отримують саме у цих програмах.

- «Від душі.» Кожного буднього та вихідного дня всі бажаючі можуть привітати своїх друзів, співробітників, рідних і просто знайомих в ефірі радіо ТІМ FM.

- «Танці шманці, настрій агонь!». Щовечора слухачі можуть насолоджуватись підбіркою кращої танцювальної музики майстерно зміксованої в діджейський мікс.

- «Могло бути й гірше». Кілька хвилин, впродовж яких можна побути несерйозними разом із ТІМ FM.

- «Та ти шо!». Новини шоу-бізнесу. Цікавинки з життя відомих людей.

- «Історія однієї пісні». Розповідається історія створення тієї чи іншої пісні.

- «Кіношка». Цікаві історії з області кіноіндустрії.

- «Хітова година». Грають хіти 80-х та 90-х в перемішку з сучасною музикою.

Радіо у наш час є могутнім інформаційним і маніпулятивним засобом, що має величезний психологічний вплив на різні соціальні групи. Розглядаючи кілька радіопередач із радіостанції «ТімFM» можна визначити вплив на такі дві соціальні групи як: молодь (студенти) та працююче населення.

Більша частина української молоді вгамовує свою інформаційну потребу саме за допомогою інтернет, що є дуже не ефективно, адже інтернет тут виступає засобом отримання не стільки інформації, скільки задоволення від видовищ. 61% молодих українців мають вдома та в машинах радіоприймачі, однак лише 25% іноді присвячують свій вільний час слуханню радіо.

Радіоведечі ТІМ FM проводили соціологічне опитування, яке відбулося на фейсбуці, то вияснилося, що найбільшою популярністю серед молоді користується радіопередача «Хітова година» - це хіт-парад сучасних та створіших пісень, які займають відповідну сходинку від 1 до 20, в залежності від рейтингу пісень.

У сучасних радіостанціях з'явилася тенденція повернення до вісімдесятих років 20 століття. Радіо «ТімFM» не є виключенням. Існує рубрика в якій презентовані найкращі пісні вісімдесятих та дев'яностих років. Дана радіопередача користується популярністю серед людей як і старшого віку так і молодшого.

Загальновідомо, що в наш час ЗМІ справляють найбільш вагомий вплив на суспільну свідомість. Через здатність швидко і майже тотально охоплювати найбільш широкі аудиторії ЗМІ можуть

трансформувати традиційну систему духовного виробництва, і сьогодні у розвинених суспільно-політичних системах панує теза, що ті, хто володіє ЗМІ, володіють громадською думкою. Найефективнішим знаряддям впливу на суспільну свідомість у просторі неформальної комунікації є радіо.

СПЕЦИФІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ

2.1 Обґрунтування необхідності теми екології на хвилях радіомовлення.

Світова спільнота вже не один рік поспіль попереджає про катастрофічні наслідки сучасних проблем довкілля, які потребують негайного вирішення. Забруднення повітря і води, глобальне потепління, деградація природних ресурсів, вирубка лісів – все це результат людської діяльності. Вирішення цих проблем потребуватиме чималих зусиль в багатьох сферах, у той час як стосуються вони виключно кожного.

Якщо людина бажає зробити свій внесок у захист довкілля, перед нею є безліч можливостей. Для цього бажано, але зовсім не обов'язково вступати в організації або ж саджати дерева. В умовах сучасного цифрового світу значний вплив може мати навіть репост в соціальних мережах.

Звісно, лайками та репостами багатьох проблем не вирішити, але інформування потрібне у підвищенні обізнаності населення. Тому не менш важливу роль в цього зіграє саме радіо, яке кожного дня буде доносити людям ту часточку інформації про довкілля та як не руйнувати те, що нам дала природа, але майбутнє екології значно залежить від кожного, і чим швидше людина почне робити «маленьки кроки», тим більше шансів буде створити для людства гідне довкілля, в якому можна буде розвиватися та насолоджуватися життям.

На сьогодні є безліч варіантів зробити свій внесок у захист довкілля.

Наприклад:

1. Поліетиленові пакети. Одним з найпростіших способів допомогти природі є відмова від пластикових пакетів. Здавалося б, багато хто знає про їхню шкоду. Тим не менш, більшість людей продовжує купувати їх на касах супермаркетів та щоб вирішити проблему, достатньо просто мати власні торбини, які людина використовуватиме знову й знову.

2. Батарейки. Зараз в Україні збирається приблизно 1% батарейок. Інші 99% безконтрольно потраплять у природу, де вони розкладаються та забруднюють ґрунт важкими металами. Через підземні води токсичні речовини розповсюджуються на довгі кілометри та забруднюють землю, в якій ми вирощуємо їжу, а значить

отрууюють і нас самих, тому існує багато точок для збору батарейок, після чого вони будуть правильно утилізовані спеціальними організаціями.

3. Сортування сміття. Сортуючи відходи, ми суттєво (до 60%) зменшуємо масу відходів, які потрапляють на звалища або сміттєспалювальні заводи.

2.2 Етапи підготовки інформаційного продукту

Радіожурналістика – це вид журналістської діяльності, що базується на використанні технічних засобів радіомовлення, а також сукупність радіопередач, які належать до галузі журналістики (не радіомистецтва), результат творчої діяльності радіожурналістів. Радіожурналістика має низку специфічних властивостей, які відрізняють її від інших видів журналістики. Саме в радіоефірі дуже важлива особистість радіоведучого та якості, якими він володіє.

Ведучий на радіо – це уособлення і творчої групи програми, і певних ідей, і певного способу життя, мислення, світогляду. Для слухача ведучий радіопрограми – це узагальнений образ представників певного прошарку населення, вікової чи соціальної групи, тому дуже важлива майстерність радіоведучого, його особистісні якості, професійні навички та життєвий досвід.

Хотілося б підкреслити актуальність програм присвячених екології. Програми саме таких тематик повинні розвиватись і

набувати популярності. Вони несуть не тільки інформативну функцію а й виховну, пізнавальну.

Перш за все радіожурналіст повинен бути впевненим в собі.

Радіоведучий повинен мати такі якості:

1. стриманість, по суті, означає економію в прояві емоцій, своїх особистих симпатій і антипатій, вміння залишатись в коректних професійних рамках. Іноді в ефірі звучать зухвалі провокації і щоб виглядати достойно ведучому дуже потрібно бути стриманим, не грубити у відповідь, але є і інша крайність – емоційна скупість. Тоді ефір стає безбарвним та нецікавим;
2. тактовність – правильний вибір поведінки стосовно конкретних обставин, це інстинктивне почуття рівноваги, а не маска. Це повага і розуміння до особистості співрозмовника, мотивів, якими він керується в спілкуванні з журналістом., це і обережність і люб'язність у тих випадках, коли ці якості особливо потрібні.
3. мобілізованість як зовнішня так і внутрішня. Журналіст повинен триматися без фамільярності, без надмірною напруги і завжди виглядати готовим до діяльності.

Етапи підготовки інформаційного продукту:

- розробити головну тему;
- вибрати точку спостереження за подіями;
- визначити коло співрозмовників, порадників, консультантів;
- під час роботи дотримуватися елементарних етичних норм та

журналістської етики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бобик В.М. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технологія, техніка паблік рілейшинз. – К.: МАУП, 2005. – 437 с.
2. Гальперин Ю. Слово в эфире. — М., 1962.
3. Гоян О. Я. Основи радіожурналістики і радіоменеджменту / Олесь Яремович Гоян. – К. : Веселка, 2004. – 245 с.
4. Данченко О., Романенко Ю. Архетипи соціального життя і політика (Глибинні регулятиви психополітичного повсякдення): Монографія. – К.: Либідь, 2001. – 334 с.
5. Друк України (2006): стат. зб. / Уклад.: С. Буряк. – К.: Кн. палата України. – 2007. – 112 с. 2. Державний комітет телебачення і радіомовлення України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=68581&cat_id=33909, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр.
6. Здоровега В.Й. «Вступ до журналістики» Львів, 1998.
7. Лизанчук В.В. Основи радіожурналістики: підручник / —К., 2006.
8. Лисенко В.В. Чутки – активний засіб модифікації суспільної свідомості // Політичний менеджмент. – 2004. - №6 (9). - С. 96-102.
9. Ляшенко Б. Радио без тайн: Рассказ неизвестного диктора. — М., 1990.

10. Микрюков М. Эстетические проблемы радиоискусства// Радиоискусство: Теория и практика / Сост. В. П. Зверев. — М., 1981.
11. Минков М. К проблеме жанров в радиовещании / Телевидение и радиовещание за рубежом. — М., 1973.
12. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. — М.: Рефл-бук; К.: Ваклер , 2001. — 656с.
13. Регіональні ЗМІ в Україні: 2005 – 2008 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.gfk.ua/etc/files/pdf/report_gfk_all_cities_2008_UKR, вільний. — Заголовок з екрана. — Мова: рос.
14. Смирнов В. Радиоочерк. — Ростов, 1984.
15. Требін М. Інформаційне суспільство. Війни нової епохи // Віче. — 2002. - №4 (121). — С. 64-68.
16. Українська асоціація видавців періодичної преси [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.uapp.org>, вільний. — Заголовок з екрана. — Мова: укр.
17. Филд С. Как писать для радио и телевидения. — М., 1962.
18. Хоменко І. Оригінальна радіодрама: Навч. посіб. / За ред. В. Я. Миронченка. — К., 2002
19. Шерель А. Эволюция средств художественной организации материала в радиожурналистике: Автореф. дис. ... канд. филол. наук. — М., 1981.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ

(Музична відбивка)

Щовесни, перед Великоднем, люди прибирають та прикрашають квітами могили близьких. І майже щороку в цей період створюються петиції про заборону штучних квітів на кладовищах. Проте вони ніколи не набирають потрібної кількості голосів для розгляду. «Несправжні квіти зроблені з полімерів та різних пластмас. Це продукти нафтопереробки з додаванням хімікатів. Якщо купуються такі букети, то вони не є багаторазовими. Постоять певний час, поки не втратять свій товарний вигляд, а потім викидаються», – пояснює Діана Попфалуші, членкиня спільноти «Zero Waste». Також експертка виокремлює ще декілька нинішніх варіантів утилізації синтетичних прикрас.

«Перший варіант – вивозити на сміттєзвалище. Проте пластик не перегниває, а розпадається на менші частинки (мікро- і макропластик). Його можуть їсти тварини або ж він потрапляє у ґрунтові води та землю і таким чином просто залишається у природі. Таке ж саме відбувається, якщо штучні квіти закопати в землю», – розповідає екоактивістка. Проте найнебезпечніший метод – спалення штучних квітів. «Цей спосіб є короткостроковим. У такому разі виділяються канцерогени (хімічні речовини або фізичні/біологічні агенти, які є причиною виникнення злоякісних новоутворень – ред.), якими всі дихають. Або він може осісти в землі чи у воді. Зараз

спалення залишає після себе найбільшу шкоду. Але від двох попередніх методів утилізації негативних наслідків не менше, просто ми побачимо їх пізніше», - зауважила фахівчиня.

(Музична відбивка)

27 березня, Львів доєднається до найбільшої природоохоронної акції у світі – Година Землі, започаткованої Всесвітнім фондом природи WWF, аби привернути увагу до екологічних проблем планети. О 20.30 год в місті на годину погасне світло одразу на кількох важливих спорудах — Ратуші, Архикатедральному соборі святого Юра і телевежі на Високому Замку, повідомляють у ЛМР. «Як і щороку, ми долучаємось до Години Землі, і сьогодні о 20.30 вимкнемо архітектурну підсвітку на трьох спорудах — Ратуші, Архикатедральному соборі святого Юра і телевежі на Високому Замку», — розповів керівник ЛКП «Львівсвітло» Михайло Трач. Нагадаємо, Година Землі – щорічна міжнародна подія, започаткована WWF (World Wide Fund for Nature, Всесвітнім фондом природи), котра проводиться останньої суботи березня і закликає людей, організації та комерційні установи символічно вимкнути зайве освітлення та електричні пристрої на одну годину, щоб привернути увагу до екологічних проблем планети.

Окрім того, мільйони людей по всьому світу цього дня читають або дивляться фільми про Землю і стиль життя, дружній до планети, беруть участь у дискусіях і онлайн-концертах, доєднуються до звернень на захист природи. Вперше подія організована Всесвітнім

фондом природи Австралії та виданням The Sydney Morning Herald у 2007 році, світову підтримку отримала у 2008. Цьогоріч акція відбувається під гаслом «Віддай свій голос природі».

(Музична відбивка)

В області стартує операція «Первоцвіт – 2021», у межах якої забезпечать контроль щодо недопущення торгівлі зазначеними ранньовесняними рослинами, – про це повідомляють у пресслужбі ЛОДА. Директор департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації Руслан Гречаник зазначає, що вирощування рослин, занесених до Червоної книги України у домашніх умовах, однаково не дає права їх продавати, оскільки торгівля, як і інші форми комерційного використання червонокнижних видів, прямо заборонені статтею 19 Закону України «Про Червону книгу України».

«Пам'ятаймо, що кожен, хто зриває та купує первоцвіти, своїми діями стимулює їх знищення та несе відповідальність перед законом. Бережіть природу навколо нас, бережіть первоцвіти», – наголосив Гречаник.

(Музична відбивка)

На Шрі-Ланці на берег почали масово викидатися кити. Волонтери та військові за ніч змогли врятувати 120 тварин. Попри зусилля волонтерів, двоє поранених китів загинули, передає Суспільне посилаючись на The Guardian. «Ми використали наш

невеликий прибережний корабель для зтягування китів по черзі назад, на глибину. На жаль, два кити загинули від поранень, отриманих під час викидання на берег», – розповів спікер індійського флоту Індіка де Сільва. Масовий викид чорних китів стався неподалік від міста Панадура, у 25 кілометрах від місця масового скупчення тварин. Як розповіли в управлінні охорони морського середовища Шрі-Ланки, цей інцидент – наймасовіший випадок в країні, коли кити викинулися на берег. Попри те, що вчені десятиліттями намагаються зрозуміти, чому кити викидаються на берег, причини такої поведінки незрозумілі.

(Музична відбивка)

Уряд України відкриває реєстри органічної продукції. Перевірити, чи дійсно продукт є органічним, можна буде в онлайн-режимі. Про цеу Telegram повідомив прем'єр-міністр Олексій Гончарук.

«Люди з телефону або комп'ютера зможуть перевірити продукт, а також дійсність маркування «органічна продукція», – пояснив він. Споживачі органічної продукції зможуть отримати інформацію про її виробників, органи сертифікації, наявність органічного насіння і садівного матеріалу. «Цими базами даних зможуть користуватися усі учасники ринку для здійснення своєї господарської діяльності», – додав Олексій Гончарук.

Нагадаємо, закон про маркування органічної продукції було прийнято і підписано президентом у липні 2018 року. Документ

встановлює основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, основи правового регулювання органічного виробництва, обігу органічної продукції та функціонування ринку такої продукції.

ВИСНОВКИ

Отже, в результаті проведеної роботи, відповідно до зазначених завдань, ми дійшли таких висновків, що радіо це – один з найпопулярніших видів донесення інформації до людини, у якому журналіст має можливість розповісти про подію чи правильно вплинути на підсвідомість інших. Радіо, яке є складовою частиною ЗМК, активно увійшло у наше сучасне життя і користується неабиякою популярністю. Національною радою України з питань телебачення та радіомовлення до єдиного реєстру внесено близько 800 телерадіоорганізацій, з яких лише 28 є державними. Радіомережа поширюється й активно розвивається. З'являються все більше прихильників, бо на відміну від телебачення, яке ми сприймаємо у аудіовізуальному режимі, радіо – дає можливість помислити, продумати, передбачити, представити в уяві ту чи іншу ситуацію, осмислити слова, які подаються з радіопередач.

З'ясували, що надзвичайно цікавим та популярним серед слухачів є музика та пізнавальні програми.

Підготовка радіопрограм, як показала робота, – це клопітка праця, яка вимагає від радіоведучого ерудиції у різних галузях знань, швидкої реакції, творчості, інколи навіть і обережності.

Дана робота засвідчила, що тема екології дуже потрібна на хвилях радіо та повинна бути донесена так аби слухач сприйняв цю інформацію, заохотився і робив правильні висновки.